

Energipolitik handler om evnen til at kunne klare fremtidens udfordringer

- Vi har brug for en aktiv energipolitik, hvor miljø, forsyning og økonomi trækker i samme retning, siger tidligere miljø- og energiminister, Svend Auken.



POLITIK

Af journalist Lone Völcker, DFF

- Energipolitik er ikke bare et spørgsmål om, at der er brændstof til vores biler, strøm til husholdningen og varme i vores huse, når det er koldt. Det er i høj grad også at sikre, at disse muligheder fortsat er til stede i fremtiden, hvor der vil være mangel på olie, gas og kul.

- Samtidig med at vi ved, at de fossile brændstoffer vil slippe op, foregår klimaforandringerne i en hast, der overgår selv de mest pessimistiske forudsigelser. Derfor er evnen til at kunne tænke forsyning sammen med miljø og økonomi i en langsigtet planlægning helt afgørende, siger tidligere miljø- og energiminister, Svend Auken.

Brud på kontinuiteten

Han kalder de sidste tre år for tre forspildte år.

- I 2001 stod vi godt rustede. Vi havde et fuldt udbygget kraftvarmenet, energieffektiviteten var i top, vi udnyttede kullene optimalt, og vi var meget langt fremme i udviklingen af alternativ energi. Danmark havde simpelthen førertrøjen på energiområdet.

- Men den regering, der kom til efter valget, mente, at alt, hvad der hidtil var sket, var forkert. Den fjernede forskningsmidler og stoppede udviklingen af vindkraft. Og værst af alt tillod man, at milliarder blev taget ud af energisektoren og overladt til kommunerne. Resultatet var, at en sektor, der manglede investeringer, blev frarøvet et meget stort milliardbeløb, siger Svend Auken

- Der var tale om en ganske betydelig politisk kontinuitet fra min og

fra andre energiministers tid. Der har været et tværpolitisk engagement, og man kan også sige, at den fremsynede energireform, der blev lavet i 1998-99, også var bredt funderet. Så ved regeringsskiftet skete der et brud på en kontinuitet, der gik mange år tilbage.

- Man mente, det var bedre og billigere at markedsføre alting, og at det automatisk ville føre til et resultat. Men det, man ved, er, at investeringerne er gået i stå, og priserne er ikke faldet.

- Så på den lidt dystre baggrund er det for mig utrolig tilfredsstillende, at det med energiforliget lykkedes at få en række punkter igennem, som sikrer, at der igen er grundlag for at føre en aktiv energipolitik. At der igen føres en fremadrettet politik, at der er sikret et sammenhængende distributionsnet, og at der igen afsættes penge til forskning. Så alt taget i betragtning er vi vældig godt tilfredse med den energiaftale, der er indgået.

Svend Auken siger, at det, han i virkeligheden er mest glad for, er, at en regering, der har været så ideologisk og så negativ overfor dansk energipolitik, nu synes at være kommet til den erkendelse, at det er muligt på samme tid at føre en politik, der gavner forsyningen og økonomien.

Mange arbejdspladser i en aktiv energipolitik

- I den sammenhæng er det også væsentligt at tænke på arbejdspladser. Den danske vindmølleindustri succes med 20.000 direkte eller indirekte beskæftigede er velkendt.

Hvad der måske er mindre kendt i den brede offentlighed er, at vi også på fjernvarme og fjernvarmerør har haft en meget dominerende stilling i verden og har skaffet masser af arbejdspladser ad den vej. Så hvis vi skal se på, hvad Danmark skal leve af i fremtiden, er det vigtigt, at vi tør gå foran.

- Det kræver, at man ser energipolitikken som erhvervs politik, som industripolitik, som udviklingspolitik, som forskningsområde. Som noget, der er fremtidsrettet og som noget, der har med samfundet at gøre. Og ikke kun som en eller anden sandkasse for lykkeriddere, advokater og revisorer. Det er ingeniørerne, samfundstænkerne og analytikerne – dem, der kan se ud over deres egen næsetip, der er brug for i dansk energipolitik, pointerer Svend Auken.

Danmark skal gå foran

Han mener, det er helt afgørende, at Danmark tør gå foran i forskningen på energiområdet og udforsker områder, hvor andre endnu ikke har været.

- Hvis man satser på det sikre, kommer man nemt til at betale for noget, der allerede sker. Forskning, som alligevel ville være foretaget af nogle andre. Men det, der ligger på grænsen, og som er mere usikkert, er der ikke andre end den offentligt finansierede forskning, der vil gå ind i.

- Jeg var for nylig i Odense, på Fynsværket, hvor det var interessant at se, hvordan overskudsvarmen anvendes i et forsøg på at lave ethanol af halm. Hvis det lykkes, er det

måske en af løsningerne for fremtidens samfund.

- Et andet eksempel er geotermi. Vi har en rigtig god jordvarme ressource i Danmark, som passer strålende ind i vores fjernvarmesystem. Vi har et projekt i Thisted, og i den forbindelse er det skægt, at når man kommer til Polen, så er nogle af de danske firmaer, der klarer sig godt dernede, folk, der har været med i Thisted projektet. Så det hænger jo sammen det hele.

Implementeringen trækker ud

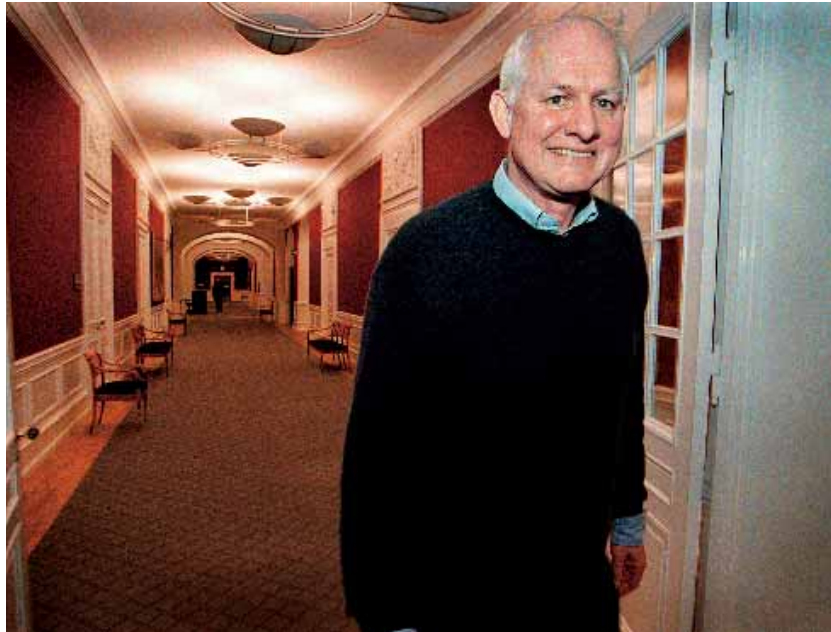
Svend Auken mener, at vi energipolitisk bevæger os i den rigtige retning, men at det sker meget tøvende.

- Det er en ualmindelig god aftale, hvor DFF med et meget dygtigt lobbearbejde fik stort set alle sine synspunkter igennem.

- Men det er bekymrende, at det går så langsomt med implementeringen. Vi ved endnu ikke noget om EnergiNet Danmarks placering, på trods af, at der nu er gået fem måneder, siden aftalen blev indgået. Den østlige vindmøllepark er ikke placeret endnu, og DONGs fremtid svæver i det uvisse. Jeg synes, det går kolossalt langsomt.

- Det er som om, man har erkendt, at der er behov for en aktiv energipolitik. Men nu har man i tre år prøvet at bremse op, og så er det, som om det er svært at omstille sig. Jeg håber, det kommer, og ministeren og jeg har heldigvis et godt indbyrdes forhold. Det har været meget bedre på energiområdet end på miljøområdet. På energiområdet er tingene bare gået i stå, men det er ikke så meget, der er blevet ødelagt.

- Man kan spørge sig selv, om energipolitikken ligger det rigtige sted blandt mange styrelser. Energien hørte jo godt sammen med miljøområdet i sin tid, og det, der er interessant lige nu, er, at miljø, forsyning og økonomi trækker i samme retning. Vi skal stræbe mod, at det bliver sådan, at hvis man er optaget af pengene, så er det ikke på bekostning af miljøet og omvendt. Tingene hører sammen i fremtiden. Det er i virkeligheden ikke nogen ædel politik, der er brug for.



- Der, hvor vi først og fremmest skal have opmærksomheden i fremtiden er, om elværkerne, efterhånden som de bliver solgt, vil prøve at skubbe udgifter over på de bundne kunder, som er varmekunderne, så man i virkeligheden bruger varmekunderne som en slags malkekvæg. Her bliver der altså brug for en meget, meget indgående kontrol, siger Svend Auken.
Foto: Jakob Dall.

Det, der er brug for, er en langsigtet, slagkraftig politik. Med forliget er vi på vej i den retning, men som sagt mangler vi at se det ført ud i praksis.

Salg af el på markedsvilkår

Grundlæggende mener Svend Auken ikke, at markedet er løsningen på energipolitiske problemer. Men de decentrale værkers salg af el på markedsvilkår kan han godt se mening i.

- Jeg kunne meget godt lide det hidtidige afregningssystem med treleds tariffen, men jeg må selvfølgelig indrømme, at der i perioder er produceret for meget strøm. Derfor kan det være fornuftigt nok, at de decentrale kraftvarmeværker i perioder holder strømmen tilbage, fordi prisen er så lav, at det ikke kan betale sig. Og at man samtidig går ind og sikrer varmekunderne et beløb. Det bekymrende ved det system er, at det på en eller anden måde er et afviklingssystem. For hvad skal gøre det tillokkende at investere i den sektor i fremtiden?

Auken mener, at det er meget få af DFF's medlemmer, der ville have været der, hvis det kun var markedet, der skulle bestemme.

- Hvis det kun havde været kortsigtede gevinstkalkuler, der lå bag, så ville de virksomheder ikke have været der i dag. Alle, både de centrale og de decentrale kraftvarmeværker, er resultatet af et samfundsmæssigt engagement. Når vi nu bruger markedsmekanismen, er det kun, fordi vi nu kan og vil tillade os at gøre det, for at tingene skal blive lidt mere effektive på kort sigt. Men det skal ikke af den grund forlede os til at tro, at markedsmekanismen er velegnet til at løse vores energipolitiske problemer. Der skal et samfundsmæssigt engagement til. Og det er nødvendigt med et samarbejde mellem forskellige sektorer. Der ser jeg den sidste aftale, vi har indgået, som i hvert fald et forsøg på at vende tilbage til hovedsporet, siger Svend Auken, og afviser samtidig, at energipolitikken nu er på niveau med 2001.

- Vi kan komme på niveau igen, men det bliver den store udfordring. Et af de spørgsmål, som jeg håber, kommer til at optage sindene ved næste valg, er, hvem der virkelig vil gå ind og satse. Er det skattelettelser eller investering i fremtiden i form af forskning og udvikling, vi vil have?